Aanleiding
Na een succesvolle lancering van de ademtest eind januari, werd twee weken later de ademtest stil gelegd omdat bleek dat 'enkele personen met een negatieve ademtest kort daarop bij een PCR-test toch een positieve uitslag kregen.' Na onderzoek is gebleken dat de ademtest zeer betrouwbaar is. Op 18 februari kon GGD Amsterdam dan ook bekend maken dat samen met het ministerie van VWS en Breathomix gewerkt wordt aan een 'hervatting" van de invoering van de ademtest.

Inmiddels begint die hervatting concreet te worden en is er behoefte aan een goede afstemming over de communicatie. Dit communicatieplan moet zorgen voor helderheid en transparantie over de acties, verantwoordelijkheden en afstemming. Het is afgestemd met Breathomix, VWS en GGD GHOR Nederland.

Basisverklaring - alleen reactief te gebruiken tijdens de periode van dubbeldraaien

"We zijn bezig met de voorbereidingen om binnenkort weer de SpiroNose als testmethode in te zetten. Deze voorbereidingsperiode bestaat uit het geschikt maken van de afnamelocatie, het checken van de luchtcirculatie, het opleiden van afnamepersoneel en natuurlijk ook het dubbeldraaien met de ademtest om te zien of we alle voorbereidingen goed uitgevoerd hebben. Het is nog niet bekend wanneer deze voorbereidende fase is afgerond."

Externe situatie
De datum van de herstart is mede bepaald door een aantal externe factoren:

- Lastige voorspelbaarheid
- Verschillende actoren met uiteenlopende belangen
- Verschillende organisatieculturen, structuren en achtergronden
- Een grote maatschappelijke impact
- Een hoog afbreukrisico, grote politieke betrokkenheid
- Grote en doorlopende belangstelling van de media

Externe stakeholders:

- GGD GHOR Nederland
- Landelijk expertteam
- VWS
- Landelijke IZB groep
- Breathomix
- Andere betrokkenen zoals huisartsen
- Bezoekers van de testlocatie (burgers)
- Geïnteresseerde burgers (breed)
- Pers

Communicatiedoelen:

- Deelnemende partijen zijn het eens over de te volgen lijn en de afgestemde statements en Q&A's
- Alle communicatie draagt bij aan draagvlak voor de doorstart bij medewerkers en burgers
- Er is duidelijkheid over de rolverdeling en de wijze van communiceren in verschillende scenario's

- Het wederzijds vertrouwen in een goede communicatie wordt hersteld
- Geïnteresseerden (breed) weten dat de ademtest weer in gebruik is in Amsterdam en dat landelijke uitrol volgt
- Amsterdammers, die zich laten testen, weten dat ze mogelijk een ademtest krijgen
- Medewerkers van de testlocatie (RAI) hebben vertrouwen (terug) en beschikken over Q&A's om vragen van bezoekers te beantwoorden.

Communicatie-afspraken m.b.t. mediawoordvoering tijdens het dubbeldraaien
Het is de wens van alle partijen om een passieve lijn te volgen in de woordvoering over de herstart van de ademtest. Er is echter doorlopend belangstelling van de media voor de doorstart. Om incidenten te voorkomen zullen we richtlijnen wat betreft de woordvoeringslijn met betrokkenen afstemmen. Dit betekent het volgende:

— We stemmen vooraf met Breathomix en GGD GHOR Nederland een 'basisverklaring' (een korte verklaring over de stand van zaken) af, deze wordt reactief gebruikt. Zie kernboodschap.
— We ontwikkelen vooraf Q&A's en stemmen deze met Breathomix en GGD GHOR Nederland af. Zie bijlage.
— Als het statement en de Q&A's zijn goedgekeurd, kunnen deze door de woordvoerders gebruikt worden indien er vragen komen van de media (dus reactief). Te allen tijde worden de woordvoerders van Breathomix, GGD GHOR Nederland en GGD Amsterdam direct geïnformeerd als een van hen media gesproken heeft.
— Alle verzoeken tot interviews en radio- of tv-opnames worden tijdens de dubbeldraai fase afgehouden.
— Indien er vragen binnen komen die niet door de Q&A's beantwoord worden, dan wordt eerst afstemming en goedkeuring gezocht alvorens naar de pers te reageren. Hierbij is belangrijk te benoemen dat organisaties en woordvoerders beperkt invloed hebben op de uiteindelijke berichtgeving in de media. Een journalist is vrij om eigen woorden en interpretaties te gebruiken en andere bronnen te raadplegen. Woordvoerders kunnen alleen ingrijpen/bijsturen op feitelijke onjuistheden in de berichtgeving. Woordvoerders zullen in gesprek met de media geen aanleiding geven om af te wijken van de vooraf afgestemde woordvoeringslijn.
— Op het moment dat de eerste reactieve persvraag is beantwoord, worden alle communicatieadviseurs van de GGD'en hierover geïnformeerd en ontvangen zij ook dit communicatieplan dat zij moeten volgen bij het beantwoorden van regionale persvragen.

Q&A voor de pers
Over de herstart:

- Klopt het dat de ademtest weer in gebruik is, op welke schaal?
  We zijn bezig met de voorbereidingen om binnenkort weer de SpiroNose als testmethode in te zetten. Deze voorbereidingsperiode bestaat uit het geschikt maken van de afnamelocatie, het checken van de luchtcirculatie, het opleiden van afnamepersoneel en natuurlijk ook het dubbeldraaien met de ademtest om te zien of we alle voorbereidingen goed uitgevoerd hebben. Het is nog niet bekend wanneer deze voorbereidende fase is afgerond.

- Waarom heeft het zolang geduurd, wat is er veranderd, verbeterd?
  De afgelopen weken heeft GGD Amsterdam, samen met producent Breathomix, GGD GHOR Nederland en het ministerie van VWS gewerkt aan een verbeterde projectaanpak en procesinrichting. Zoals bij alle innovatietrajecten zitten we in een continu leerproces. We hebben de geleerde lessen direct toegepast en het proces verder geoptimaliseerd. Zo wordt er voortaan gewerkt met kwaliteitsmedewerkers, de zogenaamde Key Users SpiroNose die de testafnemers ter plaatse begeleiden, instrueren, controleren en certificeren. Een landelijke expertgroep van externe deskundigen is opgericht om gevraagd en ongevraagd te adviseren over het proces en de aanpak. Ook de informatievoorziening aan de bezoekers is aangepast: naast een instructiefilmpje krijgen zij ook een folder met uitleg hoe de ademtest uit te voeren.

- Wat gebeurt er als er weer fouten optreden?
  De test is altijd betrouwbaar geweest, na onderzoek bleek dat er bij het registreren en verwerken van uitslagen de kans bestaat op verkeerde interpretaties. Dat hebben we in het nieuwe proces verbeterd. Desondanks wordt de nieuwe manier van werken nauwkeurig gemonitord waarbij een landelijke expertgroep toeziet op de uitvoering en hierover advies geeft.

Over de ademtest zelf:

- Waarom moeten mensen naast de ademtest ook een pcr-test doen?
  Dit wordt tijdelijk gedaan als toets om te zien of de aanpassingen die we hebben doorgevoerd, ook werken in de praktijk.

- Hoe lang duurt het dubbeldraaien, hoe lang moeten mensen twee testen doen?
  Een onderdeel van alles in gereedheid brengen is dubbeldraaien, waarbij burgers naast de ademtest ook een PCR-test doen. Dit zal duren totdat we voldoende hebben kunnen beoordelen of het nieuwe proces goed werkt.

- Is de test nu wel betrouwbaar?
  De test is altijd betrouwbaar geweest, na onderzoek bleek dat er bij het registreren en verwerken van uitslagen de kans bestaat op verkeerde interpretaties. Dat hebben we in het nieuwe proces verbeterd.

- Waarom kan iemand niet vooraf aangeven (bij het maken van een afspraak) dat zij een ademtest wil?
  Het aantal ademtestapparaten op de testlocaties is beperkt. Om zoveel mogelijk mensen te kunnen testen zullen we dus ook mensen inplannen op de 'gewone' PCR-test.

- Waarom kan iemand bij binnenkomst op de testlocatie niet zelf kiezen voor een ademtest?
  We willen zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid geven om een ademtest te doen, maar het aantal ademtestapparaten op de testlocatie is beperkt. Om zoveel mogelijk mensen te kunnen testen zullen we dus ook mensen inplannen op de 'gewone' PCR-test. Wachtrijen op de testlocatie zijn niet gewenst.

- Kunnen kinderen de ademtest ook doen?
  Nee, de ademtest is nog niet gevalideerd voor kinderen. De ademtest wordt tot die tijd alleen ingezet bij volwassenen (18+). Nadat het verificatieproces succesvol is afgerond kan een validatiestudie opgezet worden voor de inzet van de ademtest bij kinderen.

- Hoe kan het dan mensen soms een negatieve uitslag krijgen bij een ademtest en dan in de dubbeltest toch een positieve PCR-uitslag krijgen?
  Geen enkele test biedt 100% zekerheid, ook de PCR test niet. Incidentele fouten kunnen voorkomen; bij de uitvoering, registratie en verwerking van de gegevens bijvoorbeeld. Uiteraard doen wij er alles aan om fouten zoveel mogelijk te voorkomen.

Over de uitrol:

Voor vragen over de landelijke uitrol verwijzen wij u graag naar de woordvoerders van GGD GHOR Nederland

- Wanneer volgt de landelijke uitrol?
  Voorafgaand aan de landelijke uitrol ronden we een verificatieproces af op twee GGD-testlocaties. Aan de hand een succesvolle afronding van dit verificatieproces kunnen we de ademtest implementeren in de andere GGD-regio's.

- Wat is de planning voor de rest van het land?
  Na een succesvolle afronding van het verificatieproces op twee GGD-testlocaties zal de ademtest worden uitgerold in de andere GGD-regio's.

- Op hoeveel locaties wordt de ademtest uitgerold?
  De ademtest zal op ruim 50 GGD-testlocaties in Nederland worden ingezet. Tijdens de landelijke uitrol worden deze testlocaties geschikt gemaakt voor de inzet van de ademtest.

- Klopt het dat de ademtest ook wordt gebruikt voor het testen bij spoor 2?
  In de GGD-regio's zal de ademtest worden ingezet ten behoeve van de virusbestrijding. Testen ten behoeve van de virusbestrijding bevindt zich in spoor 1. Spoor 2, onder leiding van VWS, zal de ademtest inzetten om de samenleving te kunnen heropenen. Voor verdere informatie hierover verwijzen we u graag naar VWS.

Communicatie-afspraken bij verschillende uitkomstscenario's na het dubbeldraaien

De uitkomstscenario's zijn op dit moment nog niet van toepassing

Na het dubbeldraaien moeten we rekening houden met verschillende uitkomsten die het dubbeldraaien van de ademtest met PCR kan opleveren. Hiervoor beschrijven we een aantal communicatieafspraken die we dan hanteren.
We onderscheiden de volgende uitkomstscenario's:

A. >95% van de testuitslagen zijn conform PCR-test
B. 90-95% van de testuitslagen zijn conform PCR-test
C. <90% van de testuitslagen zijn conform PCR-test

De fouten kunnen de volgende oorsprong hebben:
1. Het grootste deel van de fouten zit in registratie / interpretatie / omgeving
2. Het grootste deel van de fouten heeft een andere oorzaak

In situatie A gaat de uitrol gewoon verder en communiceren we reactief over de uitkomst.

In situatie B1 en C1 wordt met het landelijk expertteam geëvalueerd hoe de procedures te optimaliseren en verifiëren. We communiceren reactief over de uitkomst. Daarbij benoemen we duidelijk wat de oorzaak is, en dat deze oorzaak zit in registratie / interpretatie / omgeving en niet in de betrouwbaarheid van de ademtest.

In situatie B2 en C2 wordt met het landelijk expertteam besloten wat het vervolg is van het verificatieproces en moet de oorzaak achterhaald worden door aan procedures een uitgebreidere klinische vragenlijst toe te voegen. We communiceren niet over de uitkomst, we geven aan dat we nog bezig zijn en nog geen informatie hebben wanneer er vragen komen.

Q&A bij verschillende uitkomst scenario's

- Waarom duurt het dubbeldraaien langer dan de voorspelde vijf dagen? Of: Klopt het dat er tegenslagen zijn bij de herstart? Of: klopt het dat de ademtest opnieuw stilligt?
  Bij B1 en C1: De uitkomsten van het dubbeldraaien zijn nog niet naar tevredenheid. Het dubbeldraaien is juist bedoeld om scherp te krijgen of alles nu goed loopt. In deze fase kan het voorkomen dat we de tijd nemen om de resultaten van het verificatieproces te evalueren. De oorzaak ligt niet bij de betrouwbaarheid van de ademtest. Procedures rondom registraties / interpretatie / omgevingsfactoren zijn nog niet voldoende geoptimaliseerd. Dit kost meer tijd dan eerder verwacht.
  Bij B2 en C2: Het dubbeldraaien is juist bedoeld om scherp te krijgen of alles nu goed loopt. In deze fase kan het voorkomen dat we de tijd nemen om de resultaten van het verificatieproces te evalueren. De uitkomsten van het dubbeldraaien zijn nog niet naar tevredenheid en we zijn bezig om de oorzaak hiervan te achterhalen. Dat kost meer tijd dan verwacht.
- Heeft dit invloed op de landelijke uitrol?
  De landelijke uitrol gaat pas van start wanneer we met zekerheid kunnen zeggen dat de ademtest naar tevredenheid uitgevoerd kan worden. De landelijke uitrol volgt nadat het verificatieproces op twee GGD-testlocaties succesvol is afgerond.

Woordvoerders:
GGD GHOR Nederland: 5.1.2e 5.1.2e / 5.1.2e 5.1.2e, Perspiketnr: 5.1.2e
GGD Amsterdam: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)
Breathomix: 5.1.2e 5.1.2e (5.1.2e)

Bijlage eerdere persberichten:

Ademtest tijdelijk buiten gebruik 14 februari 2021

De ademtest SpiroNose wordt momenteel niet gebruikt in de teststraten van GGD Amsterdam. Het gaat om een tijdelijke maatregel. Afgelopen week bleek dat enkele personen na een negatieve ademtest kort daarop bij een PCR-test toch een positieve uitslag kregen.
Een eerste analyse toont aan dat met name het afnemen van de ademtest meer aandacht vraagt. Daarom volgt er, na overleg met experts, waarschijnlijk een extra testfase om de verbeterpunten te checken.

De SpiroNose is 29 januari na een zorgvuldige validatieperiode gelanceerd. De ademtest kan bij 70% van alle mensen binnen enkele minuten met zekerheid vaststellen dat ze niet zijn besmet met het coronavirus. De overige 30% doen een aanvullende PCR- of LAMP-test.

Wanneer de ademtest weer in gebruik wordt genomen is nog niet bekend.

Ademtest betrouwbaar: GGD Amsterdam en Breathomix werken samen aan hervatting

18 februari 2021
De SpiroNose ademtest wordt op korte termijn weer in gebruik genomen. Afgelopen week waren deze testen tijdelijk stilgelegd in verband met enkele onduidelijke testuitslagen. Het ging hier om een relatief klein aantal.
Uit onderzoek blijkt nu dat de ademtest zeer betrouwbaar is. Wel blijkt dat er bij het registreren en verwerken van uitslagen de kans bestaat op verkeerde interpretaties. Uit het onderzoek blijkt ook dat de automatisering van het testproces nog aandacht vraagt, net zoals training van personeel. De analyse heeft zichtbaar gemaakt dat hier ruimte is voor verbetering.

Het is de bedoeling van het Ministerie van VWS en GGD Amsterdam om in samenwerking met Breathomix, de producent van de SpiroNose, de implementatie rondom de ademtest zo goed mogelijk vorm te geven. Alle partijen willen zo snel mogelijk door met de test en zullen daarvoor een extra expertteam inzetten.

Ademtest geeft razendsnel uitslag

29 januari 2021
In de coronateststraten van de GGD Amsterdam kunnen bezoekers straks éérst een ademtest krijgen waarmee zij vrijwel onmiddellijk duidelijkheid hebben als ze niet besmet zijn. De snelle ademtest SpiroNose, die momenteel wordt ingezet in de teststraat op het Buikslotermeerplein in Amsterdam-Noord, heeft in de praktijk zijn werking bewezen en zal dus verder worden uitgerold.
Vanaf 3 februari wordt de SpiroNose ook in de inloop/fietsteststraat in de RAI gebruikt. De teststraten in Zuidoost en Sloterdijk zijn later aan de beurt. De komende maanden zal de snelle ademtest ook in de rest van Nederland worden ingezet. Overigens is het niet zo dat iedereen een ademtest kan doen. Dit hangt af van de beschikbaarheid. Bezoekers aan de teststraat horen ter plekke of ze een ademtest kunnen doen of niet.
5.1.2e 5.1.2e 5 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e lieten zich vanmiddag in de teststraat Amsterdam Noord informeren over de aanpak. 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e:"Sneltesten zijn een belangrijke volgende stap in de bestrijding van het coronavirus. Door sneller en laagdrempeliger te testen kunnen we het virus beter onder controle houden in onze regio, waar het aantal besmettingen nog steeds hoog is. Daarnaast is het een belangrijk instrument om

onze bewoners te beschermen en om uit de pandemie te komen, zodat de samenleving weer langzaam kan opstarten."
Het gebruik van de snelle ademtest zorgt voor een versnelling van het testproces. Indien de SpiroNose een negatieve uitslag laat zien, kunnen de mensen meteen weer naar huis. Als de test geen negatieve uitslag kan bepalen, dan volgt er meteen een PCR- test of LAMP-test. Die testen worden op dezelfde locatie, tijdens dezelfde afspraak afgenomen.

Uitrol van de ademtest

In Amsterdam is de afgelopen maanden onderzocht hoe de bezoekersstromen het best door de teststraat kunnen gaan en welk deel van de mensen in de praktijk geen aanvullende test hoeft te ondergaan. Gebleken is dat tweederde van de bezoekers die zich laat testen na de snelle ademtest geen extra test meer nodig heeft. De snelle ademtest is namelijk zeer betrouwbaar bij een negatieve uitslag. In Amsterdam kunnen nu zo'n 600 ademtesten per dag worden gedaan. De komende weken wordt dit aantal verder opgeschaald naar ruim 2500 testen per dag.
Werking van de ademtest
De snelle ademtest is ontwikkeld door het Leidse bedrijf Breathomix en is in samenwerking met het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC), het Franciscus Gasthuis & Vlietland en de GGD Amsterdam in de praktijk getest. De SpiroNose, de elektronische neus waarvan bij de ademtest gebruik wordt gemaakt, meet het complete mengsel van stoffen in de uitademingslucht. Dit 'ademprofiel' wordt direct doorgestuurd naar een online analyseplatform. Hier wordt het ademprofiel vergeleken met duizenden andere ademprofielen van personen met en zonder een Covid-19 diagnose.

Inzet LAMP-test

Parallel hieraan test GGD Amsterdam in de RAI ook de LAMP-test. De LAMP is een sneltest met een hoge gevoeligheid en betrouwbaarheid en kan in een bescheiden laboratorium op de locatie zelf worden gedaan. De LAMP-test, die ontwikkeld is door TNO, werkt net als de PCR-test op basis van het genetisch materiaal van het virus.

Snellere uitslag

Met de inzet van deze twee nieuwe testen wordt het testproces fors versneld. Mensen die zich laten testen hebben straks in de meeste gevallen bijna meteen uitsluitsel als zij niet besmet zijn. De rest van de mensen krijgt meteen een LAMP-test of een PCR-test. De LAMP-test geeft vervolgens binnen een paar uur uitslag. De uitslag van de LAMP- of PCR-test krijgen mensen tenminste binnen 24 uur, maar met deze sneltesten dus veel eerder via hun DigiD, een e-mail, of telefonisch bij een positieve uitslag.
Vanaf 29 maart kunnen er in Nederland circa 40.000 ademtesten en in totaal 75.000 sneltesten per dag worden afgenomen.